

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Politidirektoratet

Deres referanse:
20/2572

Vår referanse:
20/70545 - 24

Dato:
13.07.2020

Høring - Forskrift om rettspsykiatriske undersøkelser og sakkyndige mm

Det vises til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 2. juni 2020, vedrørende ny forskrift om rettspsykiatriske undersøkelser og sakkyndige, endring i forskrift om Den rettsmedisinske kommisjon og endring i forskrift om gjennomføring av særreaksjonen forvaring. Høringsfristen er satt til 14. august 2020.

Politidirektoratet har forelagt høringen for samtlige politidistrikt, Kripos og PHS, til tross for at de har fått den direkte fra departementet, dette for å kunne inngi et samlet hørings svar fra politidirektoratet.

Politidirektoratet har mottatt hørings svar fra Øst og Oslo politidistrikt, disse hørings svarene følger vedlagt.

Høringsuttalelsen er besvart i henhold til den kronologi som er nærmere angitt i høringsnotatet.

2.1 Sakkyndiges kompetanse

Politidirektoratet støtter en skriftlig formalisering av kompetansekrav til sakkyndige, slik det fremgår i forskriftens § 2. Herunder støttes kravet om at minst en av de sakkyndige skal arbeide klinisk som lege eller psykolog i minst 50 prosent av vanlig arbeidstid, på et fagområde som er relevant for den rettspsykiatriske undersøkelsen. Politidirektoratet mener det bør tilligge NERS å vurdere om de sakkyndige oppfyller kravet.

Politidirektoratet stiller spørsmål ved om klinisk arbeid også bør gjelde for medlemmene av Den Rettsmedisinske kommisjon, ref. forskrift om DRK § 2. Det synes rimelig at det stilles et likelydende krav til DRK sine medlemmer, da klinisk erfaring anses relevant også for medlemmene som skal utøve kvalitetssikringen.

Politidirektoratet vil påpeke at innføring av for høye krav til de sakkyndige kan snevre inn gruppen. Enkelte politidistrikt opplever at antallet tilgjengelige sakkyndige er begrenset, da det ofte er de samme navnene som spilles inn fra NERS. Det er vanskelig for enkelte sakkyndige å finne tid til å delta i hovedforhandlinger, noe som kan medføre økt saksbehandlingstid

Politidirektoratet

i påvente av at en sakkyndig kan stille. Lang saksbehandlingstid kan medføre fristbrudd på sakens fremdrift som bl.a. kan medføre løslatelse fra varetekt. Videre kan det medføre at saken ikke blir tilstrekkelig opplyst, dersom de sakkyndige kun overværer deler av hovedforhandlingen.

Når det gjelder rekruttering av nye sakkyndige frem mot 2023, har politidirektoratet ikke tilstrekkelig kunnskap til å kunne kommentere dette, men antar at SIFER og Domstolsadministrasjonen har en oversikt over søkere til B- og C-kurs.

2.2 Nasjonal enhet for rettspsykiatrisk sakkyndighet

Politidirektoratet støtter at det føres en nasjonal oversikt over rettspsykiatrisk sakkyndige, som NERS skal ha ansvaret for.

Det foreslås presisert i forskriftens § 3 hva det betyr at NERS "jevnlige" skal oppdatere oversikten. Politidirektoratet foreslår at oversikten oppdateres fortløpende, med en helhetlig kontroll/gjennomgang minst en gang i året.

Videre foreslås presisert i forskriften at NERS kun skal foreslå kompetente sakkyndige til å utføre oppdraget, mens det er påtalemyndigheten eller retten som velger den eller de sakkyndige med spisskompetanse som straffesakens kompleksitet krever.

2.3 Egenerklæring

I henhold til forskriftens § 4 skal den sakkyndige fremlegge en skriftlig egenerklæring for retten. Erklæringen skal legges frem før oppnevningen foretas. Erklæringen skal inneholde opplysninger som beskrevet i bokstav a) – j).

Politidirektoratet mener hensikten med en slik egenerklæring er god, men vil påpeke at det kan medføre merarbeid for de sakkyndige og for påtalemyndigheten. For å unngå at ordningen blir så tidkrevende og omstendelig at aktuelle sakkyndige faller fra, foreslår politidirektoratet at egenerklæringen administreres og formidles til påtalemyndigheten via NERS, og ikke direkte mellom aktuelle sakkyndige og påtalemyndigheten eller retten.

Det vises til at det i skjemaet som politiet får fra NERS i den enkelte sak, er opplysninger om de aktuelle sakkyndiges faglige bakgrunn og nåværende arbeidsforhold. Andre aktuelle opplysninger av betydning for oppnevningen foreslås tatt inn i samme skjema. Opplysningene bør så langt mulig hentes fra registeret, og ikke fra den sakkyndige, forut for hver oppnevning. Skjemaet som NERS sender til påtalemyndigheten, bør legges i straffesaken og følge saken til retten i forbindelse med oppnevning av sakkyndige.

Videre bør nødvendige saksopplysninger som de aktuelle sakkyndige vil trenge for å vurdere forhold som omhandlet i § 4 h) formidles via NERS, og dermed kunne legges inn i bestillingsskjemaet som påtalemyndigheten sender til NERS. Informasjonen må kunne sendes kryptert fra påtalemyndigheten til NERS- på et TLS-aktivert domene- som gjør det mulig å sende sensitive personopplysninger via vanlig e-post.

Når det gjelder tidligere sakkyndigoppdrag de siste fem årene med andre sakkyndige som oppnevningen kan bli sammen med, jf. § 4 bokstav i), mener politidirektoratet at NERS bør ha oversikt over dette i sitt register, samt at det formidles til påtalemyndigheten sammen med informasjon om de sakkyndiges faglige bakgrunn.

2.4 Mandatet for de sakkyndiges arbeid

Punktene som er angitt i forskriften er et godt utgangspunkt og et minimum for hva et mandat må inneholde for å kunne vektlegges av påtalemyndigheten eller retten i en konkret sak. Samtidig fremgår det i § 5 siste ledd at DRK' sine standardmandat kan benyttes ved behov. Erfaring har vist at slike standardmandat benyttes hyppig, men de er ikke alltid "spisset" nok i forhold til å besvare alle de spørsmål som saken reiser. Det er derfor viktig at den som utformer mandatet ikke benytter dem ukritisk, men angir tydelig hva de ønsker at de sakkyndige skal vurdere i hvert enkelt tilfelle.

Politidirektoratet foreslår at rekvirentens adgang til å foreta individuelle tilpasninger, så lenge vilkårene i § 5 første ledd bokstav a-e er oppfylt, tas inn i forskriften.

Til orientering vises til at Oslo politidistrikt i sitt hørings svar foreslår at bokstav e) enten fjernes under henvisning til at punkt d) er tilstrekkelig, eller at punkt e) omformuleres til spørsmål om å utrede prognose med/ uten de faktiske og rettslige rammene til en særreaksjon. Politidirektoratet kan ikke se at dette er nødvendig.

2.5 Krav til den rettspsykiatriske erklæring

Politidirektoratet tiltrer forslaget.

Det er hensiktsmessig at kravene til den rettspsykiatriske erklæringens innhold er angitt i en egen paragraf. Bestemmelsen hadde fremstått som uoversiktlig og vanskelig å henvise til dersom kravene var plassert som underpunkter til § 5 bokstav c. Det er oversiktlig og pedagogisk riktig at disse to bestemmelsene står samlet.

2.6 Endring i forskrift om Den rettsmedisinske kommisjon

2.6.1 Maler og graderingssystem

Politidirektoratet tiltrer forslaget om at det utarbeides et graderingssystem for tilbakemeldinger til retten.

Det er viktig at graderingssystemet er treffende og forståelig for rettens medlemmer. I tillegg er det viktig at det er fleksibelt og justerbart ved behov. Disse hensynene ivaretas best når graderingssystemet ikke gjengis i detalj i forskriften.

2.6.2 Registrering av sakkyndige og statistikk på det rettspsykiatriske fagfelt.

Politidirektoratet støtter forslaget og antar at et slikt nasjonalt register hos NERS vil gjøre det enklere å finne frem til kvalifiserte sakkyndige.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Politidirektoratet ser positivt på forslagene som antas å bidra til en mer ensartet praksis. Politidirektoratet er imidlertid bekymret for at den ordning det legges opp til i forbindelse med formalisering av krav til de sakkyndiges kompetanse, herunder plikten til å inngi registrering av tidligere saker mv., vil kunne medføre byråkratisering som gjør at noen sakkyndige ikke ønsker å påta seg slike oppdrag.

4. Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av særreaksjonen forvaring

Forslaget tiltres av Politidirektoratet.

Med hilsen
Runar Karlsen
fung. avdelingsdirektør

Christine Bøe Jensen
fung. seksjonssjef

Saksbehandler

Christine Bøe Jensen
Politiinspektør

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

2020.06 Høringssvar Høringsuttalelse -
til rettspsykiatrisk undøst pd - forskrift om r